`
ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 155 ތާރީޚު: 17 ޛުލްޤަޢިދާ 1444 – 6 ޖޫން 2023 އަންގާރަ
ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-119
ގަވާއިދު ނަންބަރު -105R2020/(ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013، އެންޓި
ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013 ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކޮށް
ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދަށް 2 ވަނަ އި ޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު(
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު  ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ ފޮނުއްވާނީ mv.gov.po@legalaffairsއަށެވެ.
ފޯނު: 3336211
މޯބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 155 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-119 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
`
ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ.
ގަވާއިދު ނަންބަރު (2020/R-105 ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013، އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013 ގެ
ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު
ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު (
ގަވާއިދު ނަންބަރު -105R2020/(ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013، އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013 ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ
މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދަށް އަންނަނިވި އިޞްލާޙުތައް ގެނައުން.
1. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
3. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން
ބޭރުގައި ހިންގާ ނުވަތަ ހިންގާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ނުވަތަ ހިންގައިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ މަޢުލޫމާތާއި
މައްސަލަތައް ވެސް މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
2. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް 13-1 ގެ ގޮތުގައި މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
13-1. (ހ) ކޮމިޝަނުން ކުރާ ތަޙުޤީޤަކަށް، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި އައްޔަނު ކުރެވޭނީ، ތިރީގައިވާ ޝަރުޠު
ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކެވެ.
(1) ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ އޮތުން ؛
(2) އެ ވަކީލަކު އައްޔަނު ކުރުމަށް އެދޭ މައްސަލައިގައި ސުވާލު ކުރެވޭ އެހެން ފަރާތެއްގެ
ވަކީލަކު ކަމުގައި ނުވުން؛
3

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 155 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-119 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) އެ ވަކީލަކު އައްޔަނު ކުރުމަށް އެދޭ މައްސަލައިގައި އެއްވެސް ދައުރެއް އޮތް ފަރާތެއް
ކަމުގައި ނުވުން.
(ށ) ކޮމިޝަނުގެ ވަޒީފާގައި އުޅުމަށްފަހު ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ މީހަކު، ކޮމިޝަނުން ބަލަމުންދާ
މައްސަލައެއްގައި ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ކޮމިޝަނުގެ ވަޒީފާއިން
ވަކިވާތާ 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތު ފާއިތުވުމުންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު ކޮމިޝަނުގައި މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގައި ނުވަތަ މައްސަލައާ ގުޅޭ އެއްވެސް ނިންމުމެއް
ނިންމުމުގައި ބައިވެރިވެފައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތެއް
ނުކުރެވޭނެއެވެ.
3. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
22. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރާއި،)3(ވަނަ ނަންބަރާއި،)4(ވަނަ ނަންބަރާއި،
(5) ވަނަ ނަންބަރާއި، (6) ވަނަ ނަންބަރާއި، (7) ވަނަ ނަންބަރާއި، (9) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކަށް، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމެއް
ކޮމިޝަނުން ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
4. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރުން.
5. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 27 ވަނަ މާއްދާ، އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
27. ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)2013 ގެ ދަށުން ޝަކުވާއެއް ކޮމިޝަނަށް
ހުށަހެޅުމުން، އެ ޝަކުވާއެއް ކޮމިޝަނަށް ލިބުނުކަމުގެ ލިޔުމެއް، އެ ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް
ދޭންވާނެއެވެ.
6. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
7. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރުން.
8. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވިގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
29. (ރ) ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކީ ބެލޭނެ މައްސަލައެއްކަމަށް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ،
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް، ކޮމިޝަނުން މައްސަލަ ބަލައިގަތްކަން ލަސްނުކޮށް އަންގައި،
އެ މައްސަލައެއް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފަށަންވާނެއެވެ.
4

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 155 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-119 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަދި ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލައެއް ބަލައިގަނެވެން ނެތްކަމަށް ކޮމިޝަނުން ނިންމައިފިނަމަ،
އެ ގޮތަށް ނިންމި ސަބަބާއެކު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
9. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
29. (ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން ނިންމާ ނިންމުން، ސިޓީއަކުން ނުވަތަ އީމެއިލް މެދުވެރިކޮށް
ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް އެހެން ވަ ސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެންގިދާނެއެވެ.
10. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އުނިކުރުން.
11. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
35. (ހ) ކޮމިޝަނުން ހިންގާ ތަޙުޤީޤަށް ދޭ ބަޔާންތައް ރިކޯޑުކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. މިފަދަ އެންމެހައި
ބަޔާންތައް ލިޔުމަށްފަހު، ބަޔާން ދިން ފަރާތުގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން ޖަހައި ސޮއިކުރުވަންވާނެއެވެ.
އަދި ބަޔާން ދިން ފަރާތުން ބަޔާނުގައި ސޮއިކުރުމަށް އިންކާރުކުރާނަމަ، އެކަން ބަޔާންކޮށް،
ރިކޯޑުކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
12. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
38. (ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި 10 (ދިހައެއް) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް
ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކޮންމެ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކެއްގެ ގޮތުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އަންނަނިވި ކުށްތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތަކާ ސުވާލުކޮށް
ބަޔާން ނަގަންވާނީ، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ހާޒިރުގައެވެ. އަދި ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދޭފަދަ
މާލީ ތަނަވަސްކަން ނެތް މީހަކު ނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 53 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ދައުލަތުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަނުކޮށްދިނުމަށް
އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި އެދުމުގެ ޙައްޤު އެ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަން ބަޔާންކޮށް ދައުލަތުން
ޤާނޫނީ ވަކީލެއް އައްޔަނު ކުރުމަށް 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ދޭންވާނެއެވެ.
13. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 68 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
14. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 71 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
15. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދަށް އިތުރުކުރާ މާއްދާތަކާއި، އުނިކުރާ މާއްދާތަކާ ގުޅިގެން އެ ގަވާއިދުގެ މާއްދާތަކުގެ ނަންބަރު
ތަރުތީބުކުރުން.
5

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 155 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-119 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
16. މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
____
6